

Rzut oka na historię Tyńca, w: Teki Krakowskie II, red. S. Kołodziejski, R. Marcinek (Regionalny Ośrodek Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego w Krakowie), Kraków 1995, s. 173—177

RECENZJE, PRZEKŁADY I NOTKI

- J. Brinktrine, Msza święta, RBL 10 (1957), s. 233—238
 Chronologia polska — Praca zespołowa pod red. Br. Włodarskiego, RBL 12 (1959), s. 327—328
 S. Hieronimi Presbyteri opera pars I, RBL 12 (1959), s. 429—432
 Michels Aem., Index verborum omnium, quae sunt in Tertulliani tractatu De praescriptione haereticorum, RBL 12 (1959), s. 603—604
 Górski Karol, Od religijności do mistyki. Zarys dziejów życia wewnętrznego w Polsce, Cz. I (966—1795), RBL 16 (1963), s. 226—228
 Kowalewicz
 Harrison R. K.: Cantica Medii Aevi Polono Latina, RBL 18 (1965), s. 61—62
 Pascha nostrum. Wieczera Pańska w życiu wspólnoty wiernych, RBL 20 (1967), s. 58—60
 Słownik polskich teologów katolickich, t. 1—2, Warszawa 1981—1982, Kwartalnik Historyczny 90 (1983), nr 1, s. 264—266
 Mielec. Dzieje miasta i regionu, red. F. Kiryk, t. I. Czasy przedrozbiorowe, Rzeszów 1984, s. 723, Studia Historyczne R. 29 (1986), s. 3 (114), s. 478—481
 Benedyktyni w Polsce Bolesławów i później (artykuł recenzyjny z M. Derwicha, Benedyktyński klasztor św. Krzyża na Łysej Górze w średniowieczu, Warszawa—Wrocław 1992), Studia Historyczne R. 36 (1993), z. 2, s. 239—247
 Przekład dokumentu Kongregacji Kultu Bożego z 13.I.1965 — Wspólna modlitwa wiernych („Wypominki”), RBL — prawdopodobnie 1968?, s. 211—226
 Artykuły popularno-naukowe w Przewodniku Katolickim, wstępy do kilku programów Tynieckich Recitali Organowych

SPRAWOZDANIA I WIADOMOŚCI

Zdzisław J. Kapera

V MIĘDZYNARODOWE KOLOKWIMUM QUMRANOLOGICZNE (Kraków — Zakrzówek 1995)

Tradycja międzynarodowych spotkań qumranologicznych w Krakowie, tzw. kolokwiów mogiłańskich nazwanych tak od miejsca pierwszych trzech konferencji) została podtrzymana. Kilkunastu uczonych, doktorantów i studentów dyskutowało w dniach od 29 czerwca do 4 lipca 1995 w murach seminarium XX Zmartwychwstańców w krakowskiej dzielnicy Zakrzówek. Przez pierwsze trzy dni wygłoszono 10 referatów, z których trzy bezpośrednio dotyczyły głównego celu spotkania: przedyskutowania problemów archeologicznych osiedla w Chirbet Qumran.

Od czasu kiedy N. Golb bronił w Mogilanach (1987) swej wizji osiedla qumrańskiego jako fortecy lub przynajmniej ufortyfikowanego założenia

architektonicznego, wiele zmieniło się w qumranologii. Państwo Donceelowie z Louvain-la-Neuve sugestywnie prezentują osiedle jako *villa rustica* okresu wczesnorzymskiego. Zespół A. Crown i L. Cansdale z Australii widzą w Qumran rodzaj karawanseraju. Ojciec J.-B. Humbert z École Biblique broni sugestii, że Chirbet Qumran to *villa* hasmonejska, którą przejęli esseńczycy zamieniając ją na centrum swego kultu. Prof. H. Stegemann uznał Chirbet Qumran za miejsce produkcji manuskryptów. Wreszcie ostatnio, dwaj uczeni izraelscy dostrzegli tutaj miejsce produkcji „dzmów daktylowych”.

Większość z tych hipotez została przywołana i skrytykowana w trakcie dyskusji po referatach Prof. Bruno W. W. Dombrowskiego („Hipoteza Golba: analiza i konkluzje”), dr Jodi Magness („Niektóre obserwacje nad chronologią okresu herodiańskiego w Qumran, Ain Feszha i Ain el-Ghuweir”), dr Zdzisława J. Kapery („Przegląd wykopalisk cmentarzyska qumrańskiego”). Bardzo żałowano braku pośród zgromadzonych Prof. Roberta Donceela. Jego referat na temat lampek z Qumran zostanie dołączony do 15-go tomu serii „Qumranica Mogilanensia”.

Pozostałe referaty były poświęcone bieżącym problemom studiów qumranologicznych. Ks. prof. Jerzy Chmiel pytał „Jaki rodzaj hermeneutyki jest użyteczny przy interpretacji rękopisów znad Morza Martwego?”. Dr Stanisław Cinal mówił o „Aniołach-kapłanach w Pieśniach Ofiary Sobotniej (4Q400—407) z Qumran i o Utriach z 'Dywanu Nahrawata' mandejskich”. Dr Michael Conley starał się zrozumieć „Intencje (napisania) Księgi Reguły z 1 Groty” widząc w qumrańskim 'yahad' kadrową organizację totalitarną (!), współodpowiedzialną czy prowokującą do bezsensownych wojen z Rzymem w I wieku po Chr. Prof. Karl-Wilhelm Niebuhr przeanalizował „4Q521, 2 II — Psalm eschatologiczny”. Prof. Stanislas Segert zwrócił uwagę na interesującą korelację językową „Hebrajczy esseńczycy i aramejski chrześcijanie”. Dr Felipe Sen rozpatrywał problem „Qumran a Nag Hammadi”. Mgr Jerzy Ciecieląg przedstawił numizmatyczne tło powstań żydowskich („Pierwsza i Druga Wojna Żydowska w świetle źródeł numizmatycznych”).

Jak w latach ubiegłych, uczestnicy kolokwium zwiedzili stary Kraków, dzielnicę żydowską na Kazimierzu i sławną kopalnię soli w Wieliczce. Większość odwiedziła Muzeum w Oświęcimiu. Jednogłośnie podjęto decyzje kontynuacji spotkań ustalając kolejny termin na wrzesień 1997 r.

Kraków

ZDZISŁAW J. KAPERA

KOMUNIKAT TOWARZYSTWA BIBLIJNEGO W POLSCE

Dnia 21 listopada 1995 r. odbyło się w siedzibie Towarzystwa Biblijnego w Warszawie posiedzenie Komitetu Krajowego Towarzystwa Biblijnego w Polsce (dalej KKTb), w skład którego wchodzi Kościoły:

Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Polskokatolicki, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Zielonoświątkowy i Społeczność Chrześcijańska.

Obradom przewodniczył Wiceprzewodniczący Komitetu Krajowego ks. Jerzy Banak (Kościół Katolicki).